

ΤΕΥΧΟΣ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1985

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Θεμέλιο

ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

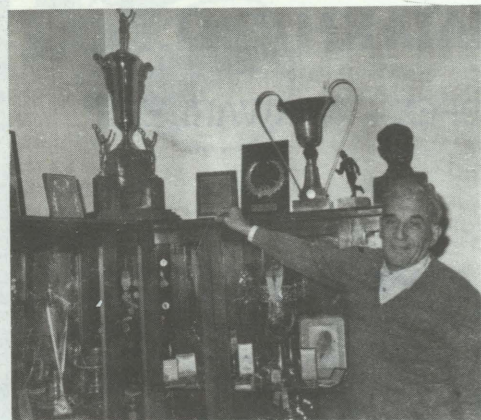

Αφιέρωμα
Μαρούσι – Φιλοθέη

Κλείστε τις πόρτες
κινδυνεύουμε
Μια έρευνα σοκ

Καλές Γιορτές

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΛΟΥΗ ΣΤΟΝ ΣΤΕΛΙΟ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ

Σαν... παραμύθι ο θρίαμβός του στον μαραθώνιο της Βοστώνης

Τι να πρωτογράψει κανείς γι' αυτόν τον άνθρωπο; Τι να πρωτοπεί; Η ζωή του ολόκληρο βιβλίο. Ιστορία πόνου και λύπης. Μιαν ιστορία που γράφτηκε στις πιο μεγάλες στιγμές της Ελλάδας. Μέσα στα χρόνια της πείνας. Της κατοχής, που συμπάραλασε τα πάντα.

Η «πέννα» όσο και να θέλεις να παρουσιάσεις την πραγματικότητα, «κολλάει» μπροστά στο μεγαλείο αυτής της ιστορίας. Κι αυτό, γιατί ένας ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ δεν χωράει μέσα σε λίγες σελίδες. Για να τον «καλύψεις» - που δεν καλύπτεται βέβαια - χρειάζεται να γράψεις τόμους.

Φυσικά θα καταλάβατε περί τίνος πρόκειται. Αλλά και όσοι δεν το κατάλαβαν (μιλάμε για τη σημερινή γενιά) θα έχουν διαβάσει γι' αυτόν σε κάποια εγκυκλοπαίδεια. Ο μεγάλος αυτός αθλητής, που συγκλόνισε τον παγκόσμιο χώρο του Κλασικού Αθλητισμού με τον ανέλπιστο για την εποχή εκείνη (1946) θρίαμβό του στο μαραθώνιο δρόμο της Βοστώνης, αλλά και που λατρεύτηκε όσο κανείς άλλος στην Ελλάδα σαρώνοντας όλα τα έπαθλα και τα ρεκόρ στους δρόμους μεγάλων αποστάσεων (1.500, 5.000, 20.000, Μαραθώνιο) εξακολουθεί να ζει, να ονειρεύεται, να θυμάται, να δακρύζει και να χαίρεται εκείνη, τη ΜΕΓΑΛΗ ΣΤΙΓΜΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΡΡΙΕΡΑΣ ΤΟΥ. Εκείνο το ΣΤΑΘΜΟ της Βοστώνης, που ήταν το αποκορύφωμα της μεγαλοσύνης και της καταξίωσης του «κοκαλιά-

ρη» Έλληνα, που οι Αμερικανοί γιατροί δεν τον άφησαν να τρέξει για να μην πεθάνει.

Αυτή λοιπόν τη μεγάλη στιγμή του παρουσιάζει σήμερα το «Θεμέλιο». Πάμε 40 χρόνια πίσω. Φέρνουμε τον κυρ-Στέλιο στα 36 του. Τόσο ήταν όταν πήρε μέρος στον αγώνα. Η συνέντευξη δόθηκε στο σπίτι του, κάπου στη Φιλοθέη. Τον βρίσκουμε με τη φόρμα. Να με τη φόρμα τώρα τα 76. Η κ. Ιφιγένεια τον παρατηρεί: «Μα Στέλιο μου ήρθαν τα παιδιά, δεν αλλάζεις;» Και η απάντηση: «Γιατί, τόσα χρόνια τι φοράω;», και γυρνώντας προς την πλευρά του φωτογράφου μας και του υπογράφοντα είπε ευγενικά: «Σας ενοχλεί παιδιά;»

— Όχι βέβαια. Σας βλέπουμε και σας καμαρώνουμε, που δεν... εγκαταλείπετε. Έχουμε διαβάσει και ακούσει πολλά για σας. Θα θέλαμε να μας πείτε εκείνη

Ο κυρ Στέλιος, όπως είναι σήμερα στα 76 χρόνια του, μαζί με τη γυναίκα του.

την ιστορία. Ας πούμε κάτι σαν «μια φορά κι έναν καιρό». Έτσι χωρίς ερωτήσεις.

Το παραμύθι

Και... το παραμύθι του παππού, που δεν είναι καθόλου παραμύθι, αλλά μια πραγματικά συγκλονιστική, ανατριχιαστική ιστορία αρχίζει:

«Η ιστορία της Αμερικής - λέει ο κυρ-Στέλιος - θα μπορούσε να γίνει βιβλίο. Είναι ένα παραμύθι. Πείνασα, πόνεσα, αλλά δεν το έβαλα κάτω. Έτρεχα στα Τουρκοβούνια, στις αλάνες και στους δρόμους της Φιλοθέης. Τα απομινάρια του πολέμου ήταν ακόμη ζωπά. Ο μαραθώνιος όμως της Βοστώνης είχε «ξεκινήσει» για μένα πολύ πιο μπροστά. Συγκεκριμένα από το 1944.

Η Αγγλική πρεσβεία της Αθήνας έβαλε καράβι και μας επέ-

τρεψε να πάμε στην Κύπρο να δούμε τους συγγενείς μας (Σ.Σ. ο κυρ-Στέλιος γεννήθηκε στην Κύπρο και συγκεκριμένα στην Πάφο). Πήγα και όταν έφτασα εκεί με πλησίασαν άνθρωποι του Γ.Σ. Ολύμπια, της ομάδας μου δηλαδή, γιατί εδώ δεν ανήκα σε κανένα σύλλογο εκτός από την εθνική, και με παρακάλεσαν να πάρω μέρος στους Παγκύπριους αγώνες. Κατέβηκα, λοιπόν και πήρα στη Λάρνακα 4 πρώτες νίκες στα 1.500 μ., 5.000, 10.000 και 20.000 μ. Τότε διαπίστωσα ότι μπορούσα να κάνω κάτι σε μεγάλους αγώνες και δύο χρόνια αργότερα έστειλα γράμμα στην Αμερική ζητώντας να με δηλώσουν σ' αυτό το μαραθώνιο. Μου απάντησαν ότι θα είναι είναι τιμή για τη Βοστώνη η συμμετοχή ενός Έλληνα κι έτσι άρχισα να προετοιμάζομαι για το ταξίδι και για τον μεγάλο αγώνα.

... Θεέ μου

Τότε τα χρόνια ήταν φοβερά δύσκολα. Όλοι πεινούσαμε. Λεφτά που να βρεις. Δούλευα στην Ηλεκτρική Εταιρία Αθηνών - Πειραιώς, σαν εισπράκτορας.

Πήγα και το είπα στον διευθυντή μου, τον Άγγλο Κεμ. Κατάλαβε το πρόβλημά μου και τη δίψα μου να τρέξω σ' αυτή τη διοργάνωση. Μου 'δωσε αμέσως δύο μήνες άδεια και στην αρχή 200 δολάρια για τα έξοδά μου. Μετά, λίγο πριν φύγω, τα έκανε 1.000 από τα οποία τα 325 τα έδωσα στο ΣΕΓΑΣ που δεν είχε

δεκάρα ούτε για να κολλήσει γραμματόσημο. Στις 4 Απριλίου του 1946 έφυγα με το πρώτο αεροπλάνο, που μπήκε στη γραμμή Αθήνα - Νέα Υόρκη. Ήταν ένα αεροπλάνο 42 θέσεων. Κάναμε 52 ώρες. Πήγαμε Ρώμη, Παρίσι, Ιρλανδία. Εκεί κάτσαμε 4 ώρες. Για πρώτη φορά μετά τον πόλεμο έφαγα σαν άνθρωπος. Τι κρέατα, τι σάλτσες, τι φρούτα. Θεέ μου.

Φτάνοντας στη Νέα Υόρκη, με περίμενε ένας παλιός αθλητής του Γ.Σ. Αθηνών, ο Βασιλόπουλος. Τον παρακάλεσα να κάνω ένα χαιρετισμό στους Έλληνες πατριώτες από τις ελληνικές εφημερίδες «Ατλαντίδα» και «Εθνικό Κήρυκα». Ο διευθυντής της πρώτης μου έδωσε μάλιστα 100 δολ. για να τρώω καλύτερα. Την άλλη μέρα έφυγα για τη Βοστώνη. Πήγα στην Αγία Τριάδα άναψα ένα κερί και προσκύνησα.

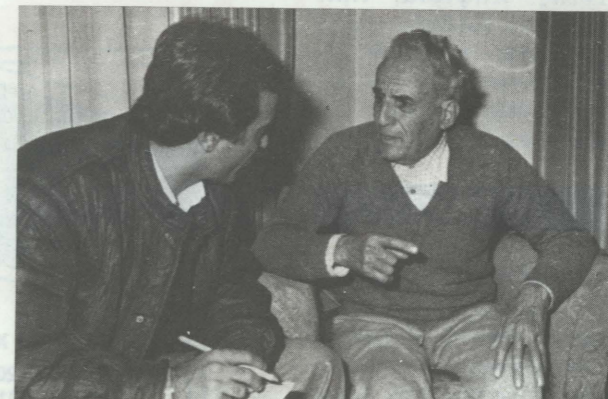
Στην εκκλησία αυτή ο σημερινός αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος ήταν τότε αρχιμανδρίτης. Χωρίς άλλη καθυστέρηση πήγα στην ομοσπονδία της Βοστώνης για να πάρω τον αριθμό που θα τρέξω. Στην Αμερική το Νο 77 είναι γούρικο. Ο Βασιλόπουλος με 'φαγε να το πάρω, έκανε, όμως ένα δολλάριο, και αρνήθηκα. Επέμενε, το πλήρωσε τελικά αυτός και το πήρα. Στη συνέχεια πήγα να δω τη διαδρομή που θα κάναμε. Την άλλη μέρα το ίδιο. Έτρεχα, βάδιζα, ξαναέτρεχα. Έκανα πολλά χιλιόμετρα για να είμαι σε φόρμα τη μέρα του αγώνα. Δε δέχτηκα καμμία πρόσκληση για διασκέδαση και τραπεζώματα. Αν πας για ένα τόσο μεγάλο αγώνα πρέπει να είσαι συγκρατημένος και ήρεμος.

Μια εβδομάδα πριν τον μαραθώνιο έγινε στη Βοστώνη ένας αγώνας 10 μιλίων. Πήγα να δοκιμάσω τις δυνάμεις μου. Έτρεξα κάπως συντηρητικά και γρήγα 4ος στην τελική κατάταξη. Οι δημοσιογράφοι με ρώτησαν τότε «γιατί δεν κέρδισες, αφού ήσουν καλύτερος από τους άλλους» και τους απάντησα «οι δικοί σας ήταν ανώτεροι από μένα». Ένας δεν το πίστεψε.

Από εκεί και πέρα άρχισα να

Το τρόπαιο για τη θριαμβευτική νίκη του Στέλιου Κυριακίδη στο Μαραθώνιο της Βοστώνης, το 1946.

«Έφυγα από την Αθήνα για τη Βοστώνη με την πίστη ότι θα νικήσω στο μαραθώνιο», λέει ο Στέλιος Κυριακίδης στον Βαγγέλη Κουκούλογλου.

μελετώ τον αγώνα. Με βάση τον χρόνο που έκανα στα 10 μίλια υπολόγιζα ότι στο Μαραθώνιο θα καλύψω σε δύο ώρες τα 34 χιλιόμετρα και τα υπόλοιπα 8 το πολύ σε μισή ώρα. Σίγουρα είπα πάω για ένα μετάλλιο.

«Θα πεθάνει»

Και ήρθε η ημέρα του αγώνα. Πριν μπούμε στη μάχη μας εξέτασαν οι γιατροί. Αυτός που εξέτασε εμένα απαγόρευσε τη συμμετοχή μου. «Θα πεθάνει αυτός», είπε στους διοργανωτές «δέν τον βλέπετε πως είναι».

λυ. Άρχισα τότε να τα δίνω όλα. Δεν ήθελα να βγω δεύτερος. Τον «έπιασα». Τρέχαμε σώμα με σώμα. Είχα πολλές δυνάμεις, «φουλάρισα» λες και μου βάλανε νέφτι και μετά άκουγα από τα μεγάφωνα ότι το Νο 77 προηγείται. Πίστεψα ότι είχα νικήσει. Και νίκησα για την Ελλάδα μας, για τους συμπατριώτες μας που σ' όλη τη διαδρομή μου φώναζαν: «Στέλιο, για την Ελλάδα μας, μπράβο παλληκάρι μας».

Ήταν κάτι το συγκλονιστικό, κάτι το ανεπανάληπτο. Ένα εκατομμύριο φιλαθλοι με είδαν να κερδίζω. Εγώ ο κοκαλιάρης, ο Έλληνας ήμουν ένας άλλος Λεωνίδας, όπως έγραψε ο Αμερικανός δημοσιογράφος, που δεν είχε πιστέψει την ήττα μου στα 10 μίλια. Και μου το είπε μετά τη νίκη μου. «Δεν σε πίστεψα και σήμερα επιβεβαιώθηκα. Τι θέλεις απ' αυτή τη χώρα;» Τίποτα του είπα. Βοηθήστε μόνο την πατρίδα μου.

Η νίκη μου εξέπληξε τους πάντες. Οι δημοσιογράφοι πήγαν στο ξενοδοχείο που έμενα, για να πάρουν πληροφορίες, τι έκανα την προηγούμενη ημέρα. «Έφαγε ένα μπιφτέκι το πρωί και έκανε ένα μπάνιο» τους είπαν... «Α... του ήρθε και ένα γράμμα από την Ελλάδα». Ζήτησαν να το διαβάσουν. Ήταν της Ιφιγένειας που έγραψε: «Στέλιο μου, δεν ξέρω αν τη στιγμή που διαβάζεις το γράμμα μου έχεις τρέξει ή όχι. Άναψα ένα κερί στην Αγία Βαρβάρα και την παρακάλεσα να νικήσεις. Αν τα καταφέρεις πάρε λίγα παιχνίδια για παιδιά».

Ο Στέλιος Κυριακίδης, ο μεγάλος αθλητής, ο σεμνός άνθρωπος, ζει σήμερα με τις αναμνήσεις του, την κυρά-Ιφιγένεια και τα εγγόνια του και τα δεκάδες μετάλλια και κύπελλα που κέρδισε στην πολύχρονη ένδοξη καριέρα του. Πιστός πάντα στην αθλητική ιδέα δεν αποχωρίζεται την αθλητική φόρμα, το στίβο και τη Φιλοθέη.

Και παραμένει ένα αθλητικό σύμβολο αλλά και ένας αδιόρθωτος νοσταλγός των παλαιών ημερών του ελληνικού αθλητισμού.

Βαγγέλης Κουκούλογλου